

Үй-бүлөнү колдоо

AAIDD The Are биргелешкен позициясын билдирүү

Бекитүү Үй-бүлөнүн мүмкүнчүлүктөрүн бекемдөө максатында, үй-бүлөдө интеллект же өнүгүүсүндө бузулуулары бар үй-бүлө мүчөлөрүнүн бирдей мүмкүнчүлүктөрүнө жетишүү үчүн, мындай үй-бүлөлөрдүн жашоодо көз карандысыздыгын жана экономикалык өз алдынчалыгын колдоо кызматтары жеңил жана тиешелүү уюмдар тарабынан колдоо каражаттары аркылуу ишке ашырылууга тийиш.

Позиция Үй-бүлөнү ар тараптан, жалпыга жеткиликтүү колдоону камсыз кылуу үчүн:

- Үй-бүлөлөргө жардам берүү, үй-бүлөдө ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелген мүчөлөрү болгон алардын өнүгүүсүндө максималдуу мүмкүнчүлүктөрүн өнүктүрүүгө өзүн-өзү аныктоого жетишүү, жемиштүү жана экономикалык көз карандысыз толук жана бирдей мүмкүнчүлүктөр Федералдык мыйзамдарда каралган.
- Үй-бүлөлөргө жардам берүүнү камсыз кылуу (алардын эмоционалдык жана физикалык ден соолугуна өзгөчө көңүл буруу, каржылык жана материалдык керектөөлөрүнө, үй-бүлө мүчөлөрүнүн өз ара колдоосуна) алардын жашоосунун сапаттарын көтөрүү жана кызмат көрсөтүүлөрдү жана колдоонупайдалануу мүмкүнчүлүгүн кеңейтүү, аларга жана интеллект же өнүгүүсүндө бузулуулары бар үй-бүлө мүчөлөрүнө жардам берет (IDD);
- Үй-бүлөнүн киреше булактарын пайдалануу менен жардам берүү, тиешелүү узак мөөнөттүү колдоо жана кызмат көрсөтүүлөрдү берүү үчүн улуттук чечимдерди (Мыйзамдарды) иштеп чыгууну алмаштыра албагандыгын моюнга алуу жана кабыл алуу керек.
- Үй-бүлөлөргө өзүн жана интеллект же өнүгүүсүндө бузулуулары бар үй-бүлө мүчөлөрүн колдоо үчүн аң-сезимдүү тандап алуусуна мүмкүнчүлүк берүү, жардам берүүнүн ар түрдүү варианттарын колдонууну киргизүү.

Интеллект же өнүгүүсүндө бузулуулары бар жашы жете элек балдардын интернат тибиндеги балдар мекемелеринде болбошу үчүн үй-бүлөлөргө жардам көрсөтүү;

Мамлекеттик жана жеке системанын үй-бүлөнү колдоо саясаты:

- Үй-бүлөнүн күчтүү жактарына таянуу;
- Үй-бүлөнүн социалдык-экономикалык статусунда, маданиятында болгон ыкмаларына жана диний көз караштарына таянат;
- Интеллект же өнүгүүсүндө бузулуулары балдарга жана чон адамдарга алардын үй-бүлөсү аркылуу (анын үй-бүлө мүчөлөрү) анын өзүн-өзү аныктоо аркылуу максималдуу мүмкүнчүлүктөргө жетишүү үчүн жардам берүү;
- Кызмат көрсөткөн өнөктөштөрү менен үй-бүлөнүн өзүнүн багытын аныктоо, текшерүүнү ишке ашыруу;
- Заманбап методдор жана алдыңкы тажрыйбалар жөнүндө маалымат менен камсыз болуу;
- Интеллект же өнүгүүсүндө бузулуулары бар бардык адамдарды туугандары менен баарлашууну сыйлоо (асырап алуучулардын, багып алган ата-энелердин, ага-инилеринин жана эже-байкелеринин, эки ата өткөн бир тууган ага-инилер, чоң ата жана чоң энелер, неберелерине, түгөйлүк эквивалентиндеги мамилелерде турган);
- Интеллект же өнүгүүсүндө бузулуулары балдардын жана чоң адамдардын үй-бүлөдө жашабаганына карабай, окшош мамлекеттик кызмат көрсөтүүнү алуучу башка үй-бүлөлөр менен баарлашууну сыйлоо;
- Интеллект же өнүгүүсүндө бузулуулары бар балдар жана чоң адамдарды багууну жүзөгө ашыруучу үй-бүлө мүчөлөрүнө көрсөтүлүүчүлөрүн багууну камсыз кылууга кеткен убактысы үчүн материалдык компенсация алууга мүмкүнчүлүк берүү жана медициналык кызмат көрсөтүүнү жөнгө салуу боюнча тоскоолдуктарды түзбөө. (М, трубканын жардамы менен тамактандыруу же инсулин инъекция учун медсестралардын лицензияларын талап кылуу);
- Мамлекет же жеке сектор каржылаган «үй-бүлөнү колдоо программасы» менен эмес, үй-бүлөнү колдоочу жол-жоболор жана практика, саясат системасы менен тааныш болуу; Бул программалардын бардыгы коомдук (майыптыкка тиешеси жок) өкмөттүк жана өкмөттүк эмес уюмдар аркылуу колдоо берилиши керек.

Translated and checked by
Tuuganbay Konurbaev, Nasiba Muratalieva
& Elena Ghionis

AAIDD International Interest Network

